

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 129/2013
19.06.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Стојана Локића, председника већа, Бранка Станића и Звездане Лутовац, чланова већа, у парници по тужби тужилац: 1. Ј.Ј. из Б. и 2. М.М. из Ч., које заступа пуномоћник Н.Р., адвокат из Б., против туженог Република Србија, Агенција за приватизацију, Београд, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 8996/12 од 11.04.2013. године, у седници већа одржаној 19.06.2014. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца Ј.Ј. из Б. и М.М. из Ч., изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 8996/12 од 11.04.2013. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П бр. 13010/10 од 05.07.2012. године, у ставу I изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да суд утврди да Уговор о продаји 70% друштвеног капитала методом јавне аукције закључен дана 12.10.2007. године под Ов 1172/07 производи правно дејство, те да се на основу пресуде у Централни регистар хартија од вредности изврши пренос 72.788 акција П.д. А.Д. П. Ч. из Ч., са Акцијског фонда Републике Србије на првотужиоца Ј.Ј. из Б. У ставу II изреке одбијен је евентуални тужбени захтев којим су тужиоци тражили да суд обавезе туженог да им на име накнаде штете због незаконитог, једностраног раскида исплати износ од 779.066,91 евра на име купопродајне цене у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан 19.04.2010. године са каматом по Закону о висини стопе затезне камате почев од 19.04.2010. године и износ од 1.545.000,00 динара на име улагања у обавезне инвестиције са каматом по Закону о висини стопе затезне камате почев од 19.04.2010. године до исплате. У ставу III изреке одбијено је учешће умешача Т. к. д. П. АД, Ч., на страни туженог. У ставу IV изреке, обавезани су тужиоци да солидарно туженом плате износ од 195.000,00 динара на име трошкова парничног поступка.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж бр. 8996/12 од 11.04.2013. године, жалба тужилаца одбијена је као неоснована и потврђена наведена пресуда Привредног суда у Београду у ставу I, II и IV изреке.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиоци су благовремено изјавили ревизију, побијајући је због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 399. ЗПП („Службени гласник РС“ 125/04, 111/09), а у вези са чланом 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11 - ступио на снагу 01.02.2012. године), те је одлучио као у изреци из следећих разлога:

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка из наведене законске одредбе.

Према утврђеном чињеничном стању, друготужилац и тужени су 12.01.2007. године закључили и оверили пред Првим општинским судом у Београду Уговор о продаји 70% друштвеног капитала методом јавне аукције субјекта приватизације Т. к. а. д. П., Ч., за купопродајну цену од 121.000.000,00 динара, односно 1.558.133,84 евра по средњем курсу НБС на дан исплате, важећем на дан закључења и исплату исте у шест једнаких годишњих рата. Уговор је анексом уступљен првотужиоцу, а са туженим је сачињен уговор на основу кога је првотужилац постао купац капитала, а друготужилац јемац за све обавезе из уговора. Тужена је вршила контролу пословања и извршења обавеза из закљученог Уговора у периоду од 2008. до 2010. године, када је обавештењем о остављању последњег накнадног рока од 19.02.2010. године, тужени обавестио тужиоца да уколико у року од 30 дана од дана пријема обавештења не доставе доказе да је текући рачун ликвидан; да је организовано пословање субјекта у претежној делатности; да се по том основу остварују приходи од продаје који обезбеђују текућу ликвидност субјекта, уговор ће се сматрати раскинутим. Тужени је 19.04.2010. године упутио тужиоцима обавештење о раскиду уговора због неиспуњења из тачке 5.3.2. приватизационог уговора ни у накнадно остављеном року. Купац капитала се наведеном тачком Уговора обавезао да ће у периоду од две године од дана закључења уговора обезбедити континуитет пословања у претежној делатности за коју је предузеће регистровано. Током 2009. године дошло је до знатног смањења пословене активности субјекта приватизације, с обзиром да је укупан приход остварен са око 20% прихода оствареног у претходној години, а у односу на 2007. годину приход је мањи за 77%. У складу са оствареним малим приходом дошло је до повећања губитака, тако да губитак у 2009. години износи 80%. У свим анализираним годинама остварен је негативан финансијски резултат, а број запослених је био у константном паду. Дана 30.09.2009. године субјект приватизације је донео одлуку о престанку са радом једног од три малопродајна

објекта, а након истека рока од две године од дана закључења Уговора и одлуку о престанку са радом још једног малопродајног објекта у Ч. Тужиоци нису туженом доставили доказе да је текући рачун предузећа ликвидан, те да је организовано пословање субјекта у претежној делатности и да се по том основу остварују приходи који обезбеђују текућу ликвидност.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права тужбени захтев одбили.

Код оцене испуњења услова за раскид уговора о продаји друштвеног капитала мора се узети у обзир природа овог уговора, односно да се ради о уговору *suī generis*. Ово стога што правну природу овог уговора не одређује само Закон о облигационим односима већ и други системски закони: Закон о предузећима, Закон о приватизацији, Закон о упису у судски регистар. Стога се приликом оцене испуњења услова за раскид овог *suī generis* уговора, не могу применити искључиво општа правила облигационог права, која се односе на раскид уговора због неиспуњења, односно на раскид уговора у случају када су обавезе делимично испуњене. Примарни циљ приватизације није продаја су бјекта приватизације сама по себи, већ инвестирање у развој субјекта ради спешивања укупног привредног развоја друштва, те стварања стабилних услова пословања и социјалне сигурности. У случају када тај примарни циљ није испуњен, прекршена су основна начела Закона о приватизацији изражена у одредбама члана 2. овог Закона. Стога и у ситуацији када је уговор делимично извршен, уговор се може раскинути. Изведени докази несумњиво упућују да су такви услови испуњени. Тужилац није обезбедио континуитет у пословању субјекта приватизације у периоду од две године од дана закључења уговора, који разлог је према одредбама Уговора и према одредбама Закона о приватизацији (члан 41а.) основ за раскид закљученог уговора.

У конкретном случају Уговор је раскинут од стране туженог услед неизвршења обавеза од стране тужиоца (неодржавање континуитета производње у претежној делатности). Због тога тужилац као купац субјекта приватизације, а у смислу одредбе члана 41а. став 3. Закона о приватизацији нема право на повраћај акција, односно купопродајне цене, јер се тада сматра несавесном страном која не може раскинути уговор, а самим тим ни позивати се на правне последице раскида уговора.

За одлуку о одбијању тужбеног захтева, нижестепени судови су дали јасне и ваљане разлоге, које у свему прихвата и овај суд.

У ревизији се понављају жалбени наводи да тужени није могао раскинути Уговор због необезбеђења континуитета пословања предузећа у претежној делатности након 12.10.2009. године због наступања преклузије. Ове наводе другостепени суд је ценио, правилно закључивши да су неосновани, а о чему је такође дао ваљане разлоге.

Осталим наводима ревизије оспорава се утврђено чињенично стање и оцена изведених доказа, а што у смислу одредбе члана 398. став 2. ЗПП, не може бити ревизијски разлог.

Са изложеног, а на основу члана 405. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија,
Стојан Јокић,с.р.**